

emcdda.europa.eu

KOMUNIKAT

Wolfganga Götza, dyrektora Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii

w związku z publikacją
Sprawozdania rocznego 2007 o stanie problemu narkotykowego w Europie
Zakaz publikacji do: godz. 10:00 CET — 22.11.2007 r.

Dzisiejsze *Sprawozdanie roczne 2007 o stanie problemu narkotykowego w Europie* dotyczy dwóch podstawowych kwestii: co obecnie wiemy o zażywaniu narkotyków w Europie? oraz czego dowiedzieliśmy się na temat skutecznego reagowania na problemy związane z narkotykami?

Pytania te są istotne, ponieważ decydenci w całej Europie — bez względu na swoje przekonania polityczne czy ideologie — obecnie przyznają, że dalsze działania dotyczące narkotyków powinny polegać na analizowaniu dostępnych danych zarówno na temat skali i charakteru tego problemu, jak też kosztów i korzyści wynikających z różnych sposobów podejścia. W związku z powyższym, w sprawozdaniu podkreśla się zaangażowanie Europy w tworzenie polityki zrównoważonej i opartej na dowodach oraz w rozwiązania o charakterze długotrwałym, a nie doraźnym.

Problem narkotykowy w Europie nadal stanowi poważne wyzwanie dla polityki zdrowotnej i społecznej oraz działań w zakresie egzekwowania prawa; nie jest też trudno znaleźć obszary problemu narkotykowego, które wzbudzają szczególny niepokój. Niemniej ważne jest zdanie sobie sprawy z postępów tam, gdzie zostały one poczynione, i wskazanie miejsc, w których mądre inwestycje procentują.

Dzisiejsze sprawozdanie pokazuje, że poziom zażywania narkotyków ustabilizował się w kilku ważnych obszarach, choć na historycznie wysokim poziomie. W niektórych przypadkach są nawet oznaki pozwalające na ostrożny optymizm, takie jak stosunkowo stabilny poziom zażywania heroiny i pochodnych konopi indyjskich oraz przeważnie niskie wskaźniki zakażeń wirusem HIV wśród osób iniekcyjnie używających narkotyki. Nastąpił także ogromny wzrost inwestycji poszczególnych krajów w działania związane z zapobieganiem, leczeniem i ograniczaniem szkód oraz zwiększenie nacisku i usprawnienie współpracy w zakresie ograniczania podaży, takie jak zwalczanie sprzedaży ulicznej i handlu. Obecnie Europa i jej państwa członkowskie są lepiej niż dziesięć lat temu przygotowane do stawienia czoła problemom związanym z narkotykami - zarówno dzięki unijnym oraz krajowym strategiom antynarkotykowym i planom działania, jak i konkretnym środkom z nich wynikającym.

Innym korzystnym zjawiskiem jest coraz większa rola Europy we wspieraniu światowych działań na rzecz zmniejszenia problemów narkotykowych. Najnowszy audyt Komisji Europejskiej wskazał, iż UE aktualnie finansuje środki ograniczania popytu i podaży w krajach trzecich w wysokości co najmniej 750 milionów EUR. UE jest także największym międzynarodowym darczyńcą wspierającym prace Biura ONZ ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC).

Ocena postępu jest niezwykle istotna właśnie teraz, kiedy w Europie — i na całym świecie — rozpoczyna się okres podsumowań ostatnich osiągnięć: w 2008 r. Komisja Europejska, przy

wspieraniu EMCDDA, oceni wpływ europejskiego planu działania dotyczącego narkotyków (2005–2008), a Komisja ONZ ds. Środków Odurzających (CND) podejmie dyskusję nad postęпами na drodze do osiągnięcia celów wyznaczonych na Specjalnej Sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych w 1998 r. (UNGASS) w sprawie narkotyków. EMCDDA będzie również uczestniczyć w procesie przeglądu UNGASS, dostarczając szczegółową ocenę sytuacji w Europie.

Zadowolenie wzbudza fakt, iż w kontekście globalnym sytuacja narkotykowa Europy w wielu obszarach wygląda stosunkowo korzystnie. Przydatne spostrzeżenia na temat relatywnej skali problemu narkotykowego w Europie można uzyskać porównując obraz europejski z sytuacją narkotykową w Australii, Kanadzie i USA, bowiem wszystkie te kraje dysponują rzetelnymi i obszernymi danymi dotyczącymi narkotyków. Na przykład szacuje się, że zażywanie pochodnych konopi indyjskich jest znacznie niższe w UE jako całości niż w tych trzech krajach. Wydaje się również, że w Europie poziom zażywania metamfetaminy jest ograniczony, w odróżnieniu od innych części świata, w których w ostatnich latach wystąpił wzrost zażywania tego narkotyku.

Kraje UE nadal znacznie różnią się między sobą pod względem rodzaju i skali problemów narkotykowych oraz sposobu podejścia do nich. Jednakże coraz bardziej zgadzamy się w kwestiach podstawowych, takich jak konieczność prowadzenia polityki antynarkotykowej, która byłaby zrównoważona, kompleksowa i oparta na dowodach oraz w kwestiach znaczenia profilaktyki, leczenia i rehabilitacji społecznej.

Również ograniczanie szkód — niegdyś temat bardziej kontrowersyjny — coraz częściej staje się częścią kompleksowego pakietu środków ograniczania popytu w Europie. W sprawozdaniu Komisji Europejskiej z 2007 r. w sprawie realizacji zalecenia Rady z 2003 r. w sprawie zapobiegania występowaniu i ograniczania szkód zdrowotnych związanych z uzależnieniem od narkotyków ⁽¹⁾ stwierdzono, że zalecenie to odegrało pewną rolę w zachęceniu krajów do opracowywania lub rozszerzania działań mających na celu ograniczanie szkód. Leczenie substytucyjne uzależnienia od opiatów jest obecnie realizowane prawie we wszystkich państwach członkowskich, a najnowsze dane pokazują, że w Europie poddanych leczeniu substytucyjnemu jest co najmniej 585 000 osób. Rozwijają się również programy nastawione na inne rodzaje zażywania narkotyków; przedstawiamy ponadto informacje o nowych i innowacyjnych podejściach do problemów związanych z pochodnymi konopi indyjskich i kokainą.

Debata dotycząca działań związanych z ograniczaniem popytu coraz częściej koncentruje się na identyfikowaniu tych interwencji, które dowiodły swojej skuteczności. Złożoność oceny tego rodzaju dowodów oraz zdefiniowanie standardów kontroli jakości zostały omówione w *Sprawozdaniu rocznym*. Jednak każde działanie interwencyjne, nawet dobrze uzasadnione, będzie miało małe szanse powodzenia, jeżeli zostanie niewłaściwie zrealizowane. Z tego względu musimy również identyfikować i upowszechniać dobre praktyki; zagadnienie to zostało podkreślone w zmienionym rozporządzeniu o EMCDDA, które weszło w życie w styczniu 2007 r.

Jako agencja monitorująca zajmujemy się faktami i liczbami; przywiązujemy ogromną wagę do ścisłości naukowej i bezstronności. Chociaż naukowy rygor jest istotny w naszej pracy, to nie możemy zapominać, że liczby dotyczą istot ludzkich, których życie zostało naznaczone, a niekiedy nawet zrujnowane przez problemy narkotykowe. Za suchymi statystykami dotyczącymi zapotrzebowania na leczenie, zgonów związanych z narkotykami oraz zachowań przestępczych kryją się rozpaczające rodziny, utracone możliwości i dzieci

dorastające w niebezpiecznym środowisku. Opracowanie skutecznych sposobów reagowania na problem narkotykowy wymaga od nas bezstronnego traktowania danych, ale nie wolno nam stać się obojętnymi wobec samego zagadnienia.

Uwagi:

(¹) http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/drug/drug_rec_en.htm#1

Informacje oraz linki do wszystkich produktów, komunikatów prasowych, serwisów i wydarzeń związanych ze *Sprawozdaniem rocznym* będą dostępne o godz. 10:00 CET w dniu 22.11.2007 r. na stronie internetowej: <http://www.emcdda.europa.eu/events/2007/annualreport.cfm>